

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an 500 Lei,
pe o jumătate de an 250 Lei
Abonamentele se plătesc
înaintea!

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU
Adresa: BLAJ, jud. Târnava-Mică. Telefon Nr. 68

ANUNȚURI ȘI RECLAME:
Un șir Corp V, adică de lărgimea a doi milimetri, Lei 15
Lărgimea de 1 cm. Lei 60

Ștefan Vodă cel Mare

— 2 Iulie 1504 — 2 Iulie 1944 —

Amintirea marilor oameni ai țării este una din bogățiile spirituale ale neamului. Ea va fi totdeauna un izvor nesecat, din care urmașii se vor adăpa cu nesaț, înviorându-și voința și puterea, pentru a merge numai pe un singur drum: drumul propășirii neamului românesc.

Astăzi, 2 Iulie, se împlinesc 440 de ani dela moartea viteazului voevod al Moldovei: Ștefan cel Mare (1457—1504). Pentru noi marile Domn intruchipează eroismul român și creștin, ca nimeni altul. Și aceasta ne dă mândrie și încredere în vremile cumplite de acum.

Ștefan cel Mare a fost unul din cei mai mari conducători ai neamului nostru. Domnia lui — de aproape o jumătate de veac, 47 de ani, — este cel mai frumos și mai glorios timp din istoria Moldovei, pământ scump românesc, pe care astăzi îl apăra cu atâta îndârjire ostașii Regelui M hai, urmașii vitejilor lui Ștefan Vodă.

Niciodată țara Moldovei n'a fost mai întinsă, mai bogată și mai respectată ca în vremea bătrânului și înțeleptului Domn. Puterea voevodului a străbătut până departe în răsăritul ca și în apusul depărtat, bucurându-se de admirația prietenilor, ca și de stima vrăjmașilor. Niciodată în țara noastră nu s'au ridicat, spre mărirea lui Dumnezeu, atât de multe biserici și mănăstiri de închinare...

Viața unui om se prețuiește pe baza faptelor săvârșite. În această privință faptele împlinite de Ștefan cel Mare — care au îmbrișcat întreaga viață a poporului român — vorbesc mai limpede decât orice laude. Chiar și dușmanii cei mai îngâmfați au trebuit să recunoască, până la sfârșit, marile însușiri cu care l-a înzestrat bunul Dumnezeu.

Viteaz înțelept, adânc credincios, bun cărmuitor și cu dragoste de țară și popor, marele voevod moldovean a fost laudat și prețuit nu numai de ai săi, de prieteni, dar și de străini, și chiar de dușmani. Credința lui Ștefan Vodă a fost puternică; ea l-a ajutat în toate împrejurările vieții; numai cu ajutorul lui Dumnezeu a putut străbate prin toate greutățile vremii.

Bătrân de ani și obosit de atâtea lupte purtate pe tot întinsul țării, dela Nistru la Carpați, Ceremuș la Dunăre și Marea Neagră, bolnav de bună, Ștefan închide ochii pentru totdeauna în ziua de Marți 2 Iulie 1504, după ce „...au domnit 47 de ani, 2 luni și 3 săptămâni și au făcut 44 de mănăstiri...“.

„Fost-au acest Ștefan Vodă om nu mare de stat, mândros și de grab a vărsa sânge nevinovat; de multe ori la ospete omora fără județ. Amintrelea era om întreg la fire, neles, și lucrul său știa a-l acoperi, și unde nu gândea acolo îl aflai. La lucruri de războaie meșter, unde era nevoie însuși se văra, ca, văzându-l ai săi, să nu îndărăpteze, și pentru aceea rar războiul de nu biruia, și unde-l biruia alții, nu pierdea nădejdea, că, știindu-se căzul jos, se ridica deasupra biruitorilor...“

...„Iară pe Ștefan Vodă l-au îngropat țara cu multă jale și plângere în mănăstire în Putna, care era de dânsul zidită. Atâta jale era, de plângea toți ca după un părinte al său, că cunoștea toți că s'au scăpat de mult bine, de multă apăratură...“

...„Fost-au mai înainte de moartea lui Ștefan Vodă, într'acelaș an, iarnă grea și geroasă, cât n'au fost așa nici odinioară, și de aci peste vară au fost ploii grele și povoaie de ape, și multă încercare de ape s'au făcut...“, scrie vornicul Grigore Ureche în „Letopisețul“ său.

Aducându-ne aminte de trecut, necunoscând odihnă în truda pentru binele neamului, să privim cu încredere viitorul. Legați statornici de acest pământ, cu trup și suflet, noi l-am străjuit prin toate furtunile veacurilor și-l vom păstra până la sfârșitul vremurilor. Asemeni iscusitului cronicar Miron Costin, să zicem și noi: „Nu ne vom clinti de aici... să nu dăm locul, că pământul acesta e frământat cu sângele moșilor și strămoșilor noștri“. De aceea, să nu uităm niciodată pildele mari ale trecutului, și toate să ne fie de învățătură.

TEODOR SEICEANU

Un stareț artist

Acei cari obișnuim să ne abatem pe la mănăstirile noastre,*) suntem deprinși să întâlnim uneori, pe la unele mănăstiri, niște călugări fără nici o cultură, nici cărturărească, nici — și mai cu seamă — sufletească. Oameni simpli, așa cum l-a lăsat Dumnezeu, recrutați dintr'o pătură socială primitivă, călugării au privilegiul care nu mai corespund vremilor de astăzi, și care dau drept ignoranții să treacă trufaș pe lângă acei pregătiți a nume pentru a face educația sufletului mulțimii: ca să capeți ranguri în ierarhia mănăstirească, trebuie să fii călugăr.

Când cunoști aceste împrejurări și, călcând pragul unei mănăstiri, te aștepti să găsești un stareț de aceștia, rămâi cu totul surprins și cu desăvârșire mulțumit, dacă ai pillejul să dai peste un stareț fără de asemănare cu acei pe cari-i aștepti.

Așa fel de mulțumire am simțit, la mănăstirea Putna, unde am dat peste un stareț artist.

*) E vorba aici de mănăstirile din Vechiul Regat (Nota Redacției).

Părintele Grigore Volcinschi, un bătrân frumos, care a înfuntat vreo șaptezeci și șase de ani, este un exemplar dintre cele mai rare.

Una dintre cele mai vechi familii nobile din Bucovina este aceea din care se trage starețul dela Putna. Volcinețul, sat lângă Cirepcauți, pomnit în documente de pe vremea lui Ștefan cel Mare, stă și astăzi mărturie a vredniciei unui Volcinschi, dela care se trage numele satului. Urmași de ai acestuia sunt Volcinschii din Bundeniți, de unde este starețul Putnei.

În 1718 un Vasile Volcinschi făce învoială cu Grigoroșca Delen, cu Toader Pahulcea și cu Sandul Tăutul, ca să-și împărțească moșia Ambilești dela ținutul Sucevii, în marginea orașului Folticeni de astăzi. În 1738 Gheorghe Volcinschi scrie din Cernăuți rudei sale Sandul Tăutul, căruia îi zice „bade“, tot în privința Ambileștilor: „Eu mai mult de a patra parte din Ambilești n'am, iar dumneata bade Sandule, nu te atinge mai mult“. Ioniță Volcinschi este părtăș la Ambile. În 1779, cu rudele sale Dumitrașca Tăutul și monahul Neofit Tăutul. La 1775 Toader și Gheorghe Volcinschi iscălesc, împreună cu Sandul Tăutul, zăpădul prin care monahul Ghedeon dăruiește partea sa din Ambilești u Toader Bașotă, și în documente Tăutul vorbește de „nepotul“ său Volcinschi „ot Cernăuți“.

Și ce frumoasă coincidență: urmașul unui boier de pe vremea lui Ștefan cel Mare, înrudit cu marele Logofăt Tăutul, sfetnicul Voevodului, străjuește astăzi mormântul celui mai mare Domnitor al tuturor Românilor, povestește vizitatorilor mănăstirii, în ce stau meritele și faima întemeietorului ei și lămurite însemnătatea și valoarea artistică a odoarelor, pe care el, starețul Volcinschi, le-a scos din lăzile în care stăteau ascunse și le-a așezat, cu atâta pricepere, în vitrinele muzeului, pe care l-a întemeiat și face admirația tuturor învățaților de pe fața pământului.

Cunoscând, în toate amănunțimele, istoria vieții lui Ștefan cel Mare și fiind înzestrat cu darul de a expune măiestrit ceea ce știe și ceea ce gândește, părintele Volcinschi ni a făcut cel mai frumos, cel mai documentat curs de istorie, și ni a zugrăvit, pe marele Voevod, așa cum se cuvine să fie apreciat. Bun creștin, mai presus de toate, a apărat creștinismul de năvălire, păgânului, fapt pentru care și-a atras mulțămirea și binecuvântarea reprezentantului creștinătății pe pământ, iubitor de neam și ostaș neobosit, a luptat, alături cu bisericimea și cu ostașii lui, s'a aruncat de-avalma cu ei în toate bătăliile, a lovit în dușman, și-a apărat tovarășii, a fost el însuși rănit. Pe atunci, șeful oștirilor era în realitate un războinic; el nu-și închipuia armata în mod figurat, la distanță de sute de kilometri, cum se face astăzi pretutindeni, din adăposturi confortabile, dela mese îmbelșugate, în tovarășie favoriților. O bătălie câștigată de Ștefan cel Mare, este un tribut efectiv al vitejiei lui, al puterii lui de rezistență, a priceperii lui personale în arta militară.

Așa apare Ștefan Vodă, când îl ascuți pe starețul Volcinschi, și din povestirea lui te convingi de istețimea minții Voevodului, de marile lui calități de diplomat, căci doar, dintre toți domnitorii noștri, Ștefan Vodă singurul a fost un mare viteaz, dublat de un mare om politic, în mintea căruia nu s'a zămislit nici o aventură.

Părintele Volcinschi cunoaște tot ce s'a scris despre Ștefan cel Mare și, cu memoria lui uimitoare, ne recitează, cu talent, textul latinesc al scrisorii Papei dela Roma către Domnitorul nebiruit al Moldovei și pagini întregi latinești din cronicarii poloni și unguri, cari proslăvesc vitejia și calitățile mari intelectuale ale acestui mare moldovan.

Am petrecut coasuri de o adâncă mulțumire sufletească lângă acest stareț savant și artist.

Grăunte sufletesti

Sfinții Petru și Pavel

În 29 Iunie prăznuim pomenirea „Sfinților, preamăriților întru tot laudaților și mai marilor Apostoli Petru și Pavel“. În 29 Iunie din anul 67, în timpul stăpânirii împăratului păgân Nero, au murit ca martiri cei doi apostoli ai Domnului. Sfântul Petru, vârhovnicul apostolilor, a fost răstignit cu capul în jos, iar Sfântului Pavel i-s'a tăiat capul. Cuvine-se în această zi

Mărire s'aducem cu toată iubirea
Lui Petru și Pavel, apostoli slăviți,
Ei sunt fondatorii Bisericii Romei
Părinți ai credinței și stâlpi neclintiți.

Vârhovnicul Petru și apostolul neamurilor au suferit moarte de martir la Roma, în sfânta cetate, care trebuia să devină capitala lumii creștine. Mântuitorul a dat puterea lui Petru.

Pe Petru clădește Biserica toată
Și cheile sfinte i-le-a ncredințat.

În Mineiu se spune atât de frumos: „Petre, mai marele preamăriților apostoli și piatra credinței“. Pe tine fericit și vistierie tare a împărăției te-a arătat gara lui Cristos Dumnezeu cea prea dulce: pentru aceasta te laudăm, Petre Apostole. Pe piatra teologiei tale a întărit Dispunătorul Isus Biserica neclătită: întru carea, Apostole Petre, pe tine te preamărim. Cât este mai presus decât îngerii Petru în trup! Că acestuia i-a zis Cristos Dumnezeu, că întru luminată venirea, lui va fi judecător și înainte șezător“. Multe stihuri de acestea găsim în cărțile noastre bisericești.

A binevoit Mântuitorul lumii, ca Sfântul Petru să fie cap văzut al Bisericii:

Pe Petru îl pune păstor negreșelnic
În veci să nu fie de Iad biruit
Și lui ca la Capul văzut de pe lume
Intreaga sa turmă i-o dă de păzit.

Sfântul Petru a fost cel dintâi Papă:

În Roma își pune Catedra sa Petru
Columna luminii, supremul Păstor.

Deși încă suferind, starețul s'a coborât cu noi în sălile Muzeului, ca să ne arate și să ne deie lămuriri amănunțite despre fiecare obiect în parte. Un adevărat curs despre arta din veacul XV și în special despre cea bizantină, așa de bogat reprezentată aici.

L-am ascultat cu aceeași plăcere și, pe când, în cele ce ne spuneau adineauri despre viața Voevodului, nu aveam nimic de obiectat, acum aș fi avut și eu câteva răspunsuri, dacă nu m'ar fi împiedicat entuziasmul bătrânului și convingerea lui, așa de plastic manifestate.

I-aș fi răspuns că admit și eu aceste lucruri de artă, așa de fine și — mai cu seamă — așa de scumpe, că unele dintre ele nu pot să fie apreciate în bani, dar, din punct de vedere românesc, ele nu au — vorbesc despre mine — importanța ci li se dă. Toate lucrurile acestea cu reprezentărie nimic românesc, nici măcar banii cu cari s'au cumpărat, pentru că au fost plătite cu monedă străină. Au fost compărate de Ștefan Vodă cu cheltuiala lui; i-au fost dăruite, unele din ele, de fete mari străine, dovadă că străinii i-au apreciat, și a avut prieteni printre ei. Moldova însă nu se oglindește în odorele acestea. Artă bizantină, adăpostită la noi, mie îmi este antipatică, numai din simțirea atâtor bizantini, cari au coplesit țara asta, al căror urmași mai dăinuiesc și astăzi, cu acelaș suflet bizantin, și cari ni-au otrăvit viața, ni au corupt caracterele, de am ajuns la disolvarea morală în care ne bălăcim

Am știut să păstrăm aceste lucruri scumpe, care atrag în mănăstirile noastre cunosători din țări străine; este un merit pentru noi, datorit poate și faptului că bizantinii noștri nu li-au cunoscut valoarea, ca să le înstrăineze; iar în ceea ce privește mănăstirea Putna, meritul cel mare este al Starețului Volcinschi. Dacă ar mai trăi, și astăzi, m'ași duce să-l salut, cu aceeași dragoste.

Dr. ARTUR GOROVEI
Membru de onoare al Academiei
Române

După restignirea cu capul în jos a Sfântului Petru, urmașii săi, Papii dela Roma, sunt mai marii păstori ai Bisericii lui Isus Cristos. În toate picturile bisericești din Răsărit (căci numai de răsărit ne ocupăm) Sfântul Petru e reprezentat cu cheia în mână. Nici un alt apostol nu e cu cheie în mână, căci Mântuitorul a dat cheile numai Sfântului Petru, pe care l-a pus mai mare păstor, cap văzut al Bisericii.

La înmormântare, în rugăciunea de deslegare se spune: „Stăpâne mult milostive Doamne, Isuse Cristoase Dumnezeu nostru, cea ce pe Petru corifeul învățăcelilor și apostolilor tăi ai zidit Biserica ta și ai dat lui cheile împărăției cerurilor... — Așa s'a citit în tot Răsăritul rugăciunea de deslegare la morți multe veacuri. În veacul trecut episcopul ort. Melchisedec dela Roma a crezut că trebuie să se schimbe, că e prea „papistaș“ așa. În adevăr e „papistaș“ adică e catolic, fiindcă până la 1054, când a fost schisma (ruptura), toți creștinii erau catolici, recunoșteau pe Sfântul Părinte dela Roma. Atunci s'au compus cărțile noastre bisericești și de aceea e atât de catolică învățătura ce se cuprinde în ele. Numai de 31 de ani, din 1913, a schimbat Sfântul Sinod din București rugăciunea de deslegare la morți.

Sfântul Pavel „apostolul neamurilor“ e numit în Mineiu „vestitor al luminii tuturor, strălucind cu învățăturile darului“, preaințeleptul Pavel“ „de Dumnezeu grăitorule, ritore și luminătorule ai sfintelor Biserici“. Multe graiuri de laudă rostesc cărțile noastre bisericești, spre a onora pe Sfântul Pavel, pe care Bunul Dumnezeu a binevoit a-l ridica, în trup fiind încă, până la al treilea cer, unde a văzut lucruri pe cari noi, muritorii de rând, nu le putem vedea. Dupăcum spune o cântare bisericească:

Doctor între neamuri pe Pavel îl face
Și vas îl alege de har minunat.

Epistolele Sfântului Pavel sunt pagini din Sfânta Scriptură. Din ele se citește Apostolul în biserică.

Pomenind pe Sfinții Petru și Pavel, ne vin în minte cuvintele unui poet:

Prin sfântul lor sânge, dat pentru credință
Biserica 'mbracă un falnic veștmânt:
Iar Roma întinde ca mândră Regină
Al dragostei sceptru pe 'ntregul pământ.
Măriți fiți deapurruri, apostoli puternici,
Biserica sfântă voi s'o ocrotiți,
duceți la turma cu Papa la cărmă,
Pe cei ce'n eresuri mai stau rătăciți.
Petre și Pavel, sfinți prea fericiti,
Cu îndurare să ne ocrotiți.

Iosif E. Naghiu

DOCTORUL SAȚELOR

Frații Olteanu

— Țara bombardată, țara cazemată —

De mai bine de trei ani moartea seceră cu nemiluita, din plin, nenumărate vieți de bravi feciori plecați la datorie și... par'că ne-am obișnuit „ca țiganu cu scântela“, că... vede-se, așa e să fie, viața este o luptă, și cu ce nu se învață și câte nu îndură omul. Ne-am învățat cu măcelul câmpului de luptă.

Ca medic de batalion, la Dolnik și Tătarca, câtă moarte n'am văzut?! Mai-apoi la un spital de campanie, în Makejewka, cât vaiet n'am auzit?! Da m'am obișnuit cu acest fel de a fi al vieții. Acuma însă, când într'un spital de zonă interioară ne-au fost aduși copilașii, frații Olteanu din București-Triaș,

m'a lovit durerea în suflet mai nespuse ca ori-când.

Celuice intră în luptă, împăcat cu soarta de a muri — să mă credeți, și, cine așa este, își dă seama — războiul îi pare ceva cu totul firesc de a fi așa cum este, „luptă pe moarte și viață“, adică, „ce dă Domnul“ ori cum sub semnul sfintei cruci, ai noștri — soldați din Regimentul 23 Infanterie — ieșeau din groapa de adăpost la atac și făcându-și cruce ziceau „ce ți-e scris, în frunte-i pus“.

Când însă, pradă urii, mai bine zis „lașității“ cad copii nevinovați, te cutremuri, scârba te cuprinde de acel adversar și dorul de răsunare îți este fără de margini, cerând tot-odată și răsunarea Cerului.

Primul ajutor medical

Pe câmpul de luptă soldatul are la sine pachetul „pansament individual“. Rostul acestui pachet este ca, soldatul, rănitul, ori un camarad de alătura să-i lege rana, să-i oprească sângerarea, să-i scape viața.

Pachetul pansament individual, pe care soldatul îl are la sine, când intră în luptă, este făcut dintr'o bucată de tifon, adică un fel de pânză rară; peste tifon este pusă puțină vată, deosebit de aceasta este apoi o fașă. Acest material a fost în întregime „sterilizat“, adică pus într'un cuptor cu căldură mare, cu scopul de a distruge, de a omori, de pe tifon și vată toți microbii (semința a puroierii și înveninării rănilor). Pachetul pe dinafară este învelit într'o pânză cauciucată, cu scopul de a opri pătrunderea apei și a murdăriei în vată și tifonul steril, în vremea în care este purtat de soldat în buzunar, pe vânt și ploaie, până la rănirea sa.

În aceste vremuri când primejdia rănilor ne paște de fiecare clipă, ziua și noaptea, prin dușmanii veniți de peste țări și mări, în paseri de oțel, de dorit ar fi, ca în fiecare casă să fie câteva pachete pansament individual și cei cari pleacă la munca câmpului să-l aibă asupra lor. Cum însă vata este scumpă și nu se prea găsește, pachet pansament individual nu putem avea, dară e bine ca fiecare să aibă la îndemână o pânză curată. Femeia va tăia dintr'o cămașă, fie ea cât de rea — că din ce este mai rea, din aceea e mai moale, spălată bine să fie însă și opărită cu leșie, — bucățele mici, ca petecile; le calcă cu fierul de călcat (tiglăzul), le pune una peste alta, cum se pun în blid plăcintele bătute — va umbla așa ca să nu atingă cu degetele mijlocul bucățelelor, loc care va fi așezat în caz de „nenorocire“ pe rană — că mâna, oricât s'ar spăla omul, tot este veninoasă și plină cu microbi. În cazul că cineva nu are fier de călcat, pachetul pentru pansament se poate „steriliza“ în cuptorul de copt pâinea. Se vor aduna peteculele pachet și se leagă cu o fașă — tot de pânză — le punem în cuptor după ce s'a scos pâinea, se lasă acolo cam un ceas de vreme, îl vom lua și păstra așa „pachet“ până a fi să-i fie de ajutor cuiva din familie ori din vecini.

Groapa de adăpost

Deosebit de pansamentul necesar primului ajutor medical, ca pază a vieții, în zilele de azi, este groapa.

Groapa, ori, mai bine zis gropile individuale de adăpost, pe cari e bine să le aibă fiecare familie în grădina lor, și chiar la o tablă mai mare de pământ — afară unde va merge la munca câmpului, unde omul e bine să-și ducă cu el, ca în războiu, o lopată, și un arșău. Groapa e bine să fie cât mai strâmtă, cât mai scurtă, suficient de adâncă, în zig-zag și cât se poate acoperită, ca să te păzească de schije și pârjolul bombelor incendiare.

La Dolnik — stând în groapă — avioanele Rata, zile de-arândul ne-au bătut cu mitraliera și tot ce aveau cu ei și nici un rănit nu am avut. Pe frații, familia Oiteanu, dacă nenorocirea a stins-o, aceasta pentru că cei 6 copilași, — în vreme ce tatăl lor era la muncă, iară mama după târgueli — la văzul avioanelor au fugit ca 6 iepurași speriați într'un șanț de adăpost, care prea larg fiind, schijele pe doi i-a omorât, pe doi i-a nenorocit pe viață și doi au scăpat ca prin minune.

Țara ne este bombardată, țara să fie ca o cazemată. Moartea, prin blăsiămăția celor veniți peste țări și mări, înghite vieți după vieți.

Patria ne este în pericol. Ea se apără prin jertfa fiecăruia la postul său și cine altul dacă nu tinerii orașelor, „studenții“ se bat în piept cu vorbele „patrie“ și se numesc „naționaliști“.

Dr. Ion Frățilă

Mângăiere pentru răniții din Blaj.

În Institutul Recunoștinții din Blaj, sunt la o mie de răniți, ofițeri și soldați. Acestora le-au ținut în toate zilele lunii Iunie, câțiva preoți-profesori din Blaj predici despre datorințele ce le au față de Dumnezeu. Duminecă în 25 Iunie, s'a încheiat șirul de „hrană sulatească“, cu o Liturgie Pontificală, celebrată de Exzellența Sa Inalt Preasfințitul Valeriu Traian Frențiu, în Capela Arhierilor, de lângă același Institut. Au luat parte la această sfântă Slujbă arhierescă, câți răniți au voit și au putut; ba încă unii au dorit să fie duși cu târgile în biserică. A cântat Corul Catedralei, și a predicat Insuși Inalt Preasfințitul Ierarh, vărsând multă alinare și mângăiere în sufletele vitejilor, cari și-au primejduit viața și sănătatea pentru Patrie.

Arsă de vie. Invățătorul Ioan Chișiu din Turda-Crairât a adus dela Valea Florilor trei butoaie de benzină. Sosit acasă, a constatat că un butoi curge. Soția invățătorului a venit cu o lampă aprinsă ca să ajute la mutarea benzinei într'o albie, când benzina s'a aprins, celelalte butoaie au explodat, școala a luat foc, iară dna invățătorului a ars scrum, bietul invățător scăpând împreună cu copila sa în brațe, cu mari arsuri, de cari nu se știe dacă se va putea vindeca.

S'a scumpit și cimentul și anume cel portland-norami la 56.000 Lei vagonul, iar cimenturile speciale la Lei 64.000.

Rugăciune

Grădinile s în floare, biserica'n lumină,
De un suflu nou de viață natura este plină,
Un tainic glas de clopot, pe toți ne-a deșteptat:
Iaș Mântuitorul din morți a înviat.

E zi de sărbătoare, tresaltă tot pământul;
Părintele cel veșnic și-a împlinit cuvântul.
Noi cei din valea vieții spre tine ne'ndreptăm
Ș'ncrezători cu lacrimi, o Doamne, te rugăm:

Cei dragi ne sunt departe 'n adânc de răsărit,
În foc, cu moarte 'n față, cu dorul ne'mplinit
Păzește-le viața, ajută-i în credință
Ș' dui, o sfințe Doamne, spre marea biruință...

Pe cei chemați la ceriuri drept jertfă de'mpăcare,
Să-i faci părtași vieții cei fără de 'ntriatare;
Pe cei rămași acasă, ne-ajută să purtăm
Durerile și amarul fără să blăstămăm.

Iar ura ce ne roade tu schimb-o în iubire,
Adu între popoare dorita înfrățire
Și pacea ta, o Doamne, trimite-ne-o curând,
Aceasta ne e ruga ce-o spunem suspinând.

Sergent VASILE MODOVANU
din artilerie. De pe front.

Cum stă lumea și țara

Războiul cu Rusia

După câteva săptămâni de liniște Rușii au început din nou ofensiva pe frontul răsăritean. Atacuri mari de infanterie sprijinite de aviație și artilerie au deslănțuit pe partea de mijloc a frontului, în regiunea Smolensk și Vitebsk un atac foarte puternic. Știrile germane arată că atacurile sovietice au fost respinse. Bolșevicii au suferit pagube însemnate.

Astăzi atacurile sovietice se întind pe un front de 150 km.

La mieznoapte, pe frontul finlandez, s'au dat deasemenea lupte destul de grele, trupele rusești au cuprins Viipuri, un mare oraș finlandez.

Pe Nistrul de jos, în Basarabia de mijloc și în Moldova, s'au dat lupte locale fără însemnătate.

Războiul din Italia

În Italia de mijloc, se dau lupte crâncene între Marea Tireniană și Tibru. Germanii opun o rezistență îndârjită armatelor anglo-americeane, cari caută să înainteze spre mieznoapte.

Englezii și americanii au adus trupe noi în Italia de miezăzi, pentru a înlocui pierderile avute. Se fac pregătiri pentru o ofensivă mare, care, se crede, că va începe nu peste mult.

Germanii au și alte arme noi

Avioanele germane fără piloți continua să bombardeze Londra și sudul Angliei, pricinuind pagube grele Englezilor. Cu toate că învățații englezi au căutat să afle secretul avioanelor fără piloți și a bombelor aruncate în ultima vreme asupra Londrei, până acum nu au isbutit.

Mai nou se află din Berlin, că Germanii au născocit și alte arme noi contra Angliei. O parte din ele se și folosesc pe frontul din Franța. Celelalte, după cum spun știrile germane, se vor folosi cât de curând.

Rămâne să vedem, care va fi rezultatul noilor arme germane și ce măsuri de apărare vor lua Englezii contra lor.

Foamete mare în Italia

Se află din Milano, că în Italia de miezăzi, ocupată de trupele anglo-americeane, a izbucnit o foamete mare. Lipsa de alimente se simte din ce în ce mai mult, îndeosebi în orașul Roma, unde populația este mai numeroasă. Piața s'a scumpit mult. Oamenii săraci nu sunt în stare să câștige atâta ca să își poată cumpăra mâncare. În schimb soldații englezi au tot ce le trebuie, pentru că ei au bani destui.

Autoritățile anglo-americeane sunt îngrijorate de foametea, care este pe cale de a se răspândi și mai mult.

Condiții noi puse Finlandei

Rusia, în dorința de a ocupa Finlanda, a pus condiții noi de pace poporului finlandez. Amenințările făcute până acum nu au speriat pe Finlandezi ca să depună armele. De data aceasta Rușii au cerut mai puțin, crezând că în felul acesta vor ademeni Finlanda să ceară pace.

Noile cereri ale Rusiei sunt:

— Recunoașterea granițelor din anul 1940.

— Dreptul de a trece trupele rusești prin Finlanda.

— Poporul finlandez să rupă legăturile de prietenie cu Germanii și să lupte contra Germaniei.

— Baze aeriene sovietice pe teritoriul finlandez.

Cererile rusești au fost respinse — Finlanda continuă să lupte, pentru a-și asigura neatârarea.

Frontul al doilea

Luptele ce se dau în Franța sunt foarte sângeroase. Pierderile sunt grele în amândouă taberile. Englezii și Americanii continuă să aducă trupe noi, în timp ce Germanii concentrează armate de pe celelalte părți ale frontului, pentru a se putea opune atacurilor aliate.

Până acum, rezultatele invaziei nu sunt prea mari. Mai ales Rușii, cari au legat nădejdi mari de invazie, încep să își arate nemulțumirea față de ceea ce au putut face aliații în Normandia. Ei spun că dacă nu se vor mări luptele contra Germanilor, Germania încă nu va fi bătută.

Când va fi gata războiul?

S'a așteptat de toți începerea celui de al doilea front, crezând că acesta va pune capăt celui mai mare război cunoscut în istoria omenirii. Astăzi în Europa sunt trei fronturi, unul în Rusia, al doilea în Italia, iar al treilea în Franța. Pe unul fiecare se dau lupte crâncene. Sângele omenesc: curge cu nemiluita. Unii se bat pentru a stăpâni, iar alții ca să își aperc libertatea.

Pe zi ce trece se nascocesc fel de fel de arme noi.

Un corespondent de război englez, vorbind despre armele secrete ale Germaniei, a declarat că pacea poate fi de parte, deoarece Germanii sunt încă destul de tari ca să continue războiul.

Pe zi ce trece se înmulțesc armele secrete, însă până acum nimeni nu a putut găsi secretul păcii pe care-l așteptăm cu toții atât de mult.

Știri scurte politice

Aviația anglo-americană a bombardat orașele Ploești, Giurgiu, Craiova și Turnu Măgurele, pricinuind pagube însemnate în rândurile populației civile.

Noul guvern italian al dlui Bonomi a depus jurământul în fața principelui Umberto, dar nu i-a jurat credință.

Numeroase bombardiere engleze au atacat Berlinul. Cu acest prilej s'au dat lupte mari aeriene, în cari au fost doborâte mai multe avioane inamice.

Mareșalul finlandez Mannerheim a adresat un apel tinerilor ofițeri finlandezi, cerându-le, să lupte din toate puterile lor pentru apărarea Finlandei.

Regele Petru al Jugoslaviei și primul său ministru dr. Subacici au sosit în Italia, unde au avut întrevederi politice cu conducătorii Italiei.

La universitatea din Roma se va deschide un institut sovietic.

Tupele americane debarcate pe insula Saipan (în Asia) au suferit înfrângeri grele.

În luptele aeriene din săptămâna trecută, deasupra României au fost doborâte 16 avioane americane cu câte patru motoare.

Mareșalul Badoglio și toți ofițerii italieni s'au pus la ordinele guvernului Bonomi, declarând că vor lupta oriunde pentru apărarea Italiei.

Știrile săptămânii

Trei ani dela intrarea noastră în război împotriva Rusiei celei atât de hrăpărețe s'au împlinit Joi 22 Iulie 1944. Din acest prilej în Catedrala din Blaj s'a făcut o slujbă de mulțumită pentru ocrotirea cerească în cursul acestui război și de cerere a unei păci cinstită și vrednice de jertfele aduse de neamul nostru. Slujba a slujit-o Păr. canonic Victor Pop, înconjurat de canonici și de profesori.

Fundația Argeș este numele unei fundații pe care a făcut-o d-l prim-ministru Mihai Antonescu mai zilele trecute la Pitești, dărind dela sine suma de Lei 2 milioane și mai făgăduind, nu din fondurile Statului, 50 de milioane. Din acești bani se va face tot ce se poate pentru ridicarea culturală a ținutului Argeș. Fapta măreață vorbește dela sine.

Semn ceresc la Buzău. În ziua de 19 Iunie s'a arătat, la Buzău, între orele 11 și 11.30, un curcubeu în formă de jumătate de cerc împrejurul soarelui. Curcubeul avea mai multe și mai interesante culori ca de obicei. Oamenii așteaptă dela acest semn ceresc vremuri mai bune.

Bolșevicii ne mobilizează feciorii. Ziarul „Universul” publică fotografia unui ordin de mobilizare pentru armata roșie a recrutului Ocrucșa Vasile Gheorghe din Cernăuți, născut la 1900.

Două văduve de preot din Ardealul cedat, și anume văduva protopopului Aurel Muntean dela Huedin și văduva preotului Traian Costea dela Trăsnea, vor primi de aici înainte, cea dintâi o penzie de 25 mii Lei lunar, iar a doua de 15 mii Lei lunar dela Stat. Amândoi acești preoți au fost uciși de Unguri în teritoriul cedat.

Noul trenuri puse în circulație. Începând cu ziua de 26 Iunie au fost repuse în circulație cele două trenuri de persoane Nr. 2004 și 2001. Cel dintâi sosește dela Arad la Blaj la orele 6.36 și pleacă spre București la orele 7.05. Al doilea sosește dela București la Blaj la orele 20.40 și pleacă spre Arad la orele 20.47. Imbulzeala pe trenuri se va mai sfârși deci.

Personalul Căilor Ferate a fost citat pe națiune prin ordin de zi de către Conducătorul Statului, fiindcă în vremea bombardamentelor, nu numai că a lucrat din răspuțeri, pentru restabilirea circulației, ci nu și-au părăsit posturile nici în cea mai mare primejdie.

7 morți de frică La Timișoara au murit, în noaptea bombardamentului, de frică, având boală de inimă, nu mai puțin de 7 persoane, toate trecute de 50 de ani.

S'a mărit impozitul pe câni la sate pentru câni de pază la 50 Lei de cap, al doilea 100, al treilea 150; pentru câni de vânat la 200 Lei; în orașe reședințe de județ primul câne Lei 600, în comunele urbane nereședințe de județ Lei 300. Scuțiți sunt numai câni sugaci.

Ajutor la gazetă, am primit dela dl Aurel I. Popa directorul Liceului Comercial de băieți din Alba-Iulia, Lei 500. Îi mulțumim. Dumnezeu să-i răsplătească înmii.

Doi marinari mor otrăviți de țuică. Doi marinari din Brăila s'au dus la piață, și-au cumpărat de ale mâncării și apoi și o sticlă de țuică. După ce au mâncat bine, au tras și câte o gură de țuică. Îmediat li-s'a făcut rău și au avut dureri crâncene de stomac. Duși la spital, au murit în chinuri groaznice. Cercetând doctorii cauza morții, au aflat că țuica era făcută din spirt metilic, adică spirt făcut din lemn care este foarte otrăvitor. Cărciumarul a fost prins numai decât și predat parchetului Tribunalului, pentru a fi judecat.

Ziar italian cere punerea sub acuzare a Regelui Victor Emanuel. Ziarul italian „Avanti” cere acuzarea Regelui Victor Emanuel. Regele, spune ziarul, trebuie să dea seama de tot ce a zis și făcut, în fața Adunării Constituante. O, cum se schimbă lumea!

Steaguri roșii pe străzile Romei. Corespondentul din Roma al lui „United Press”, anunță că pe străzile orașului se văd steaguri comuniste, având pe ele ciocanul și seceră. Pe străzi trec grupuri de tineri care salută cu brațul ridicat și pumnul închis.

S'a luat dreptul familiei regale italiene să se folosească de castelul regal dela Neapole. După o știre publicată de ziarul „Times”, aliații au luat dreptul de folosință al familiei regale italiene pentru castelul regal din Neapole. Castelul regal, care datează din veacul al 16-lea și care mai înainte era reședința prințului moștenitor italian, a fost transformat în local de petrecere al trupelor aliate cari sunt și încartiruite acolo.

Grindină mare în Spania. Zilele trecute s'a abătut asupra provinciei Mureia din Spania o furtună mare. Ghița căzută a fost de mărime nemaipomenită. Cele mai mari bucăți aveau o greutate de două kg., iar cele mai mici de mărimea unui ou. Pe ogoare, în unele locuri, stratul de gheață s'a ridicat la 30 cm. Sunt pagube mari.

† **Fărcaș David,** învățător pensionar și cantor în comuna Merișor, jud. Mureș, din teritoriul cedat, a adormit în Domnul, în vârstă frumoasă de 83 ani, în ziua de 29 Mai și a fost înmormântat la 31 Mai în locul bisericii vechi. Răposatul a slujit 40 de ani ca învățător în comuna Băla și Almașul deșert (Merișor) și a fost mai multă vreme primarul comunei Merișor. Îl deplâng fiii săi: locotenent colonel Fărcaș dela Cercul Teritorial Târnava Mică și Păr. Victor Fărcaș din Habic (teritoriul cedat), cărora le exprimăm și pe calea aceasta sincerile noastre păreri de rău în veci pomenirea lui!

Faceți-vă adăposturi acoperite!

Cu ocazia bombardamentelor aeriene, executate asupra diferitelor orașe, s'a constatat că șanțurile adăpost acoperite au fost foarte eficace pentru protecția populației contra schijelor și suflului bombelor.

Sfătuim deci autoritățile, întreprinderile și populația care dispune de curți sau grădini să-și construiască cât mai neîntârziat un adăpost acoperit.

Cei cari nu au loc în curți sau grădini își pot construi adăpost în grădina vecină sau din imediată apropiere, apelând pentru acest scop la șeful A. P. al străzii.

Capacitatea de adăpostire a acestor adăposturi, trebuie să fie limitată la maximum 20 oameni, iar distanța între adăposturi să nu fie sub 25 metri.

Întreprinderile industriale ca și diferitele instituții cu personal numeros, nu vor construi aceste adăposturi în incinta respectivă sau în vecinătatea acesteia, ci la 500-1500 metri depărtare de aceste puncte vizate de obicei de aviația inamică.

Deasemenea populația este sfătuită să aibă în permanență: în poșetă, buzunar, geamantan sau pachetul ce ia fiecare persoană sau familie când merge la adăpost sau tranșee, un pachet care să cuprindă:

- Una sticlă de tinctură de iod 20-50 gr.
- Una sticlă de ether acid boric 50-100 gr.

(soluție).

- Un medicament calmant.
- Una cutie sau tub alifii contra arsurilor.
- Un întăritor pentru inimă.
- Câteva pansamente sterilizate.

Comandantul Subzonei A. P. Târnava Mică
Căpitan A. COSMA

Clopotele nu vor mai suna decât la alarmă

În conf. cu ord. Comand. A. P. Nr. 16.559/1944, cu începere din 22 Iunie 1944 până la nouă dispozițiuni, clopotele dela toate bisericile și capelele nu vor mai bate ci vor fi întrebuințate *exclusiv pentru alarmarea populației.*

Alarma se va da timp de 2-3 minute prin sunete scurte de clopote, întrerupte de pauze scurte.

Încetarea alarmei se va da timp de 2-3 minute prin tragerea obicinuită a clopotelor.

Populația este sfătuită să-și păstreze tot calmul căci va fi prevenită la timp despre ori ce incursiune inamică.

Totodată se pune în vedere tuturor de a semnaliza și da imediat pe mâna celei mai apropiate autorități pe provocatorii de alarme false.

Se atrage totodată atențiunea tuturor asupra ordonanței Nr. 37 a C. VI. Teritorial din 15. VI. 1944.

Comandantul Subzonei A. P. Târnava Mică
Căpitan A. COSMA

AVIZ

Se aduce la cunoștință generală că pe lângă Camera de Muncă Blaj este înființat încă de mult un Birou Militar, cu scopul de a rechiziționa meseriași de ambele sexe, ce vor lucra cu preț maximal în regiunea militară, de preferință pentru lomea mai nevoiașă, funcționari etc.

Persoanele particulare și autoritățile, cari doresc să se folosească de meseriași și steliere de ori ce categorii, se vor adresa la acest birou.

Comandantul Cerc. Terit. Târnava Mică

Lt Colonel, I. NICH-FOR

(1-3)

Șeful Bir. Milit. Meseriași
Căpitan, D. PRODESCU

VÂND

mașină de treerat „FEROAGRICOLA”

de 800 mm., toată pe bile, cu motor, în foarte bună stare de funcționare. Vând și numai batoza de treerat singură.

Adresa: Șulean Gheorghe, comuna Cucerdea, jud. Târnava-Mică, Gara Cipău și Liviu Pop, Blaj, Str. Ep. Grigore Maior Nr. 25.

160 (2-2)